

ТВОРЧА ІНДИВІДУАЛЬНІСТЬ ВЧЕНОГО ТА ФОРМУВАННЯ МОВИ НАУКИ

О.Лобач (кафедра іноземних мов НаУКМА)

Протягом багатьох століть вчені усього світу свідомо йшли до однозначної наукової комунікації, намагаючись створити загальнолюдську мову науки. Її відмінною рисою стала своєрідна наукова етика-спадкоємність наукових відкриттів учених та наукових національних шкіл, увічнення їх досягнень шляхом збереження авторських термінів, їх індивідуальності. Майже всі цивілізації зробили свій вагомий внесок у термінобудування мови науки, про що свідчать як прямі запозичення, так і терміни-кальки.

Окрему групу авторських термінів утворюють терміни з власним ім'ям як терміноелементом. Такі терміни дійсно стали пам'ятками вченим-авторам наукових відкриттів. Власне ім'я в цих термінах перетворюється на своєрідний шифр, умовний знак, який розкриває внутрішній зміст терміна, його поняття. Власне ім'я стало "адресою" наукового терміна, воно несе в собі певне інформаційне навантаження.

Інтенсивний розвиток фундаментальних наук та необхідність в їх нових номінаціях розширили палітру лексико-граматичних категорій, які використовуються при розробці термінів. Це значно похитнуло догматичні вимоги термінознавців. У творенні авторських термінів помітнішою стає "антинорма" літературної мови. Індивідуальність вченого найповніше розкривається в термінах, побудованих на метафоричному переносі.

При створенні терміна автор, безперечно, вільний у виборі його форми, але при цьому він зазнає сильного впливу традицій, естетики національної мови. В авторському терміні, безумовно, відбивається широчінь кругозору вченого, його загальна культура, пріоритет школи, а в окремих випадках - його вік і навіть захоплення, характер світовідчуття. Свобода в термінотворчості сприяла створенню арсеналу засобів, які дозволяють максимально задовольнити потреби молодих наук на мовах європейсько-американського ареалу, виділити моделі термінів і значною мірою прогнозувати розвиток національних мов науки.

Саме вільний вибір у термінотворенні дозволив активізувати всі потенціальні можливості загальнонародної мови, тому нові терміни характеризуються інформативністю, мнемонічністю, неординарністю мовної реалізації.

Свобода творчого підходу до термінотворчих засобів протидіє також спробам нав'язати застигли стереотипи. Свідомий відхід од "еталонного" терміна створює інтелектуальне напруження, іноді навіть деяку абсурдність, барвистість і свіжість сприйняття. Одночасно й термінологічна норма виконує роль своєрідного фільтра для штучно утворюваних термінів.

РЕФЕРУВАННЯ ТА АНОТУВАННЯ ТЕКСТУ ЯК ОДИН З АСПЕКТІВ КОМУНІКАТИВНОЇ МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ

Л.Пашунова (кафедра іноземних мов НаУКМА)

Робота з текстом є одним із важливих моментів у вивчанні іноземної мови. Вміння реферувати текст, вибирати найважливішу інформацію є кроком до вільного висловлювання іноземною мовою. Як особливим чином структурована одиниця, текст є цілісним організмом з притаманною йому ієрархією елементів. У ньому не просто з'єднуються одиниці всіх попередніх мовленнєвих рівнів, а відбувається їх інтеграція, виникає нова якість.

У комунікативній методиці слід приділяти увагу зв'язності та цілісності тексту. На нашу думку, корисним буде аналіз текстового матеріалу на прикладі лексико-тематичних ліній (ЛТЛ), під якими розуміємо послідовність лексичних одиниць, що зустрічаються у різних частинах тексту. Зв'язані між собою за смислом, завдяки чому вони реалізують певний тематичний напрям, ЛТЛ сприяють вияву текстової зв'язності між дистантно розташованими відрізками тексту завдяки наявності в них компонентів, що належать різним рівням. Аналізуючи ЛТЛ, можна виділити головну, домінуючу лінію, що й буде головним тематичним напрямком тексту, та другорядні лінії,